

kii elämä näillä tienoin. Sahoja, tehtaita ja vilkasta liikennettä maaseuduilla ja teillä. Veturit kuljettavat pitkiä, raskailla tavarakuormilla lastattuja junia etelään ja pohjoiseen. Kiireiseen nykyhetkeen liittyvät Lieksan menneisyyden vaiherikkaat muistot. Niihin syvennyin varjoisassa puistossa vaeltaessani ja höyryveturin lähtöhetkeä odottaessani.

Metsäpolkua pitkin kulkiessa alkaa jo etäältä kuulua Pamilon, kuulun Karjalan kosken kohina. Pian olemmekin sen äärellä. Vesi pusertuu ruskeiden kallioiden väliin ahtaaseen väylään ja kiittää kiireisinä laineina kujaa pitkin myllertäen ja riehuen. Kumea ärjyntä sekoittuu vuolaan virran kohinaan jyrkissä putouskohdissa. Tämän näytelmän kehyksinä ovat vesiväylän kummallakin puolella ojentelevat synkän vihreät kuusikot ja punaisen ruskealle heijastuvat kalliomänniköt. Ei käy Pamilosta laskeminen. Monta varomatonta on syvyys vaatinut verona saaliikseen aikain kuluessa. Tukkilautoillakin on aika tekeminen selviytyäkseen onnellisesti kuohuvan Pamilon oikuista.

Uusi aika on kuitenkin takomassa kahleita kosken hillitsemiseksi. Jo näkyy merkkejä rakennustöistä. Pamilon raju voima aiotaan vangita sähkövoimalaitoksen käyttöön. Vesivoimien ollessa näin valtavat voidaan laajat alueet, suuri osa Pohjois-Karjalaa Pamilon avulla valaista. Johtolankoja myöden tulee kosken voima virtaamaan itäisen rajaseudun taloihin ja mökkeihin, muodostaen ennen pimeät illat valoisiksi ja viihtyisiksi. Moni teollisuuslaitoskin saanee kokea Pamilon suopeutta ja näin tehostaa omaa tuotantoaan. Ei kulunakaan enää pitkiä aikoja, ennenkuin koski on kesytetty ja vaimennettu, ja se juoksee rauhallisesti ja oikuttelematta, noudattaen kiltisti ihmisaivojen määräyksiä. Pamilostakin tulee aikanaan samanlainen hyvin kasvatettu ja levollinen koski kuin Imatrasta ja Oulujoen ja Kajaanin putouksista, monista muista puhumattakaan. Vielä vähän aikaa saa se vielä näyttää voimaansa. Ja niin se näyttää tekevänsä, koettaen ikäänkuin viimeiseen saakka uhmata ihmisten kavalia tuumia. Pamilon voiman mukana häviää varmaan myös suuri osa siitä lumouksesta ja rauhasta, joka nykyisin kosken partailla niin sykähdyttävänä vallitsee.

Arvo Jääskinen.

Vakiintuneen tavan mukaisesti

Lähetämme lehtemme kaikille sellaisille tilaajille, jotka eivät ole tilaustaan vielä uusineet tai kieltäneet. Lehden saa tilata joko asiamestemme välityksellä tai suoraan lähettämällä maksun Karjalan Sivistysseuran postisirtotilillä nro 6171. Niinikään ottavat maamme kaikki postitoimistot tilauksia vastaan. Tilaushinta kotimaassa on 350: — ja ulkomailla 400: — vuodessa.

Jos joku entisistä tilaajista ei katso voivansa tilaushintaa suorittaa eikä lehteä tilata, olisimme kiitollisia saadessamme asiasta tiedon. Myöhemmin perimme tilaushinnat postiennakkolla.

Lehtemme ilmestyy kuluvana vuotena seuraavasti: Numerot 1—2 helmikuussa, nrot 3—4 huhtikuussa, nro 5 toukokuussa, nrot 6—7 heinäkuussa, nrot 8—9 syyskuussa, nro 10 lokakuussa sekä nrot 11—12 erikoisena joulunumerona joulukuussa.

PEKKA PANKKONEN 70-vuotias.

Pekka Pankkosen nimen yhteydessä palaavat ajatukset vuoteen 1906. Tällöinhän itäkarjalaiset, nimenomaan vialaiset näkivät välttämättömäksi koota voimansa yhteen voidakseen entistä voimakkaammin työskennellä rajan takana olevan kotiseutunsa hyväksi ja edistää heimonsa valistuksellisia, taloudellisia, yhteiskunnallisia ja kansallisia pyrkimyksiä. Oman itäkarjalaisen järjestön perustamisen välttämättömyyden huomasivat itse karjalaiset tehdessään valistustyötä Karjalan eri pitäjissä, koska työ oli hajanaista, puutteellista ja voimatontakin vallassa olevien olojen parantamiseksi. Itä-Karjalan olothan olivat tällöin mahdollisimman huonot. Oli kuin siellä olisi eletty Jumalan selän takana, kuten sanottiin. Pekka Pankkonen oli yksi niistä, jotka saivat tämän kokea ja joka toisten samanmielisten kanssa ryhtyi puuhaamaan omaa valistusjärjestöä ja laatimaan sille ohjelmaa. Eipä sen vuoksi ole outoa, että näemme hänet Tampereella seuramme perustavassa kokouksessa sen sihteerinä. Siellä sytytettiin se tuli, joka tosin silloisen tsaaristisen valtiovallan taholta parin vuoden kuluttua tukahutettiin, mutta joka leimahti jälleen liekkiin heti Venäjän suuren vallankumouksen jälkeen 1917, jälleen Tampereella pidetyssä kokouksessa, eikä tämä uudelleen viritetty tuli olekaan sittemmin sammunut välillä olleista erittäin angeista ajoista huolimatta.

Muistellessamme kauppias Pekka Pankkosen elämänsä kulkua, sivuutamme siitä sen merkittävän osan hänen elämäntyöstä, mikä koskee häntä liikemiehenä ja hänen moninaisia hyviä harrastuksiaan Keski-Suomessa ja Petäjävedellä. Sen sijaan meillä itäkarjalaisilla on erittäin mieluista omistaa kauppias Pekka Pankkonen omaksi kansalliseksi johto- ja kentämieheksi. Hänen nimensä liittyy läheisesti sekä Karjalan Sivistysseuran että koko Karjalan heimon valistus- ja vapauspyrkimykseen. Pankkonen on aina rohkeasti esittänyt karjalaiset mielipiteensä niin hyvin venäläisille virkavallan edustajille kuin niille heimolaisillemme, jotka eivät ole ottaneet huomioon niitä vaatimuksia, jotka Karjalan heimon elämälle ovat olleet välttämättömiä. Palava rakkaus oman unohdetun ja paljon kärsineen heimon nostattamiseksi ja pelastamiseksi siitä alennustilasta, johon se oli joutunut, on antanut hänelle voimia silloinkin, kun oma liike-elämä olisi vaatinut miehen pysymään kotoisissa hommissa.

Vuonna 1931, jolloin Karjalan Sivistysseura vietti 25-vuotisjuhlaansa, kutsuttiin kauppias Pekka Pankkonen seuran kunniajäseneksi. Sen hän hyvin ansaitseen seuran johtokunnan jäsenenä, niiden monien luottamustehtävien suorittajana, joihin hänet aina tärkeinä hetkinä heimonsa asioissa valittiin. Milloin hänet tapaamme edustajana tai lähetystön jäsenenä

Helsingissä tai muissa maamme keskuspaikoissa, milloin taasen eri osissa Karjalaa. Jopa Tartossakin hänet nähdään, jolloin Karjalan heimon kohtaloa ratkaisiin. Sattuipa hänen matkansa Karjalan mailla näillä asioilla kulkiessaan, että hän joutui hyvinkin hengenvaarallisiin tilanteisiin, jotka vasta myöhemmin ovat todetut sellaisiksi.

Kun nyt tarkastelemme kuljettua Itä-Karjalan kansallista tietä, sen alkua ja kehitystä, voimme nyt todeta vain kolmen perustavan jäsenen enää olevan elossa. Varmaankin nämä henkilöt yhdessä toisten, jo manan majoille siirtyneiden ja vielä elävien senaikuisten karjalaisten kansalliseen rintamaan kuuluvien kanssa, jotka ovat jättäneet työnsä nuorempien käsiin, ovat vuosikymmenien aikana tarkasti seuranneet sitä taivalta, jota heidän asettamissaan merkeissä on työtä jatkettu. Monasti heillä on ollut tuskallista havaita, miten heidän sytyttämänsä tuli on ollut sammumaisillaan, mutta saaneet varmaan tuntea iloakin sen liekehtimisestä.

Me vielä seuramme työssä kiinteämmin olevat vanhemman polven karjalaiset yhdessä nuorempien työtovereittemme kanssa sydämestämme toivomme, että Pekka Pankkonen, jolle olemme paljosta kiitollisia, näkisi sytyttämänsä karjalaisen uhriliekin ei vain säilyvän, vaan entistä voimakkaammin valaisevan jatkuvasti kuljettavaa heimomme tietä!

W. K.

70 vuotta täyttäessään joutui kauppias Pekka Pankkonen Petäjäviedellä lukuisten onnittelujen kohteeksi. Jo keskiyöllä kävivät mieskuoro Petäjän Laulu ja Petäjäviedon kirkkokuoro laulutervehdyksellä ja päivän kuluessa kävi useita lähetystöjä, joiista ystävien hopealahjan toivat rov. J. H. Peltokallio, rouva Martta Kujanpää ja mv. Väinö Nieminen. Karjalan Sivistysseuran onnitteluadressin jätti op. W. Keynäs kiittäen Itä-Karjalan hyväksi suoritetusta uhrautuvasta työstä. Mannerheimliiton po:n onnittelut esittivät rouva Aino Hartio ja op. Ester Oksanen, Lassila & Tikanojan onnittelut joht. Manne, Paulig Oy:n onnittelut joht. Hartta, Kesko Oy:n onnittelut johtajat Varjola ja Lähteenmäki, Vähittäiskauppiasliiton Jyväskylän piiriliiton puolesta onnittelivat johtajat J. Valkola ja Lähteenmäki, Fazer Oy:n puolesta joht. Lähteenmäki, Huhtamäki-yhtymän puolesta johtajat Huhtamäki ja Valkola, Yksityisyritysjäin aluejärjestön puolesta toiminnanjohtaja Nousiainen, Kesko Oy:n henkilökunnan puolesta joht. Varjola, Shell Oy:n puolesta johtaja Heikkinen ja Suomen Vähittäiskauppiasliiton puolesta joht. Valkola. — Kukkalaiteitten, adressien ja sähkösanomin onnittelivat edelleen SPR:n Vaasan I. piirihallitus, SPR:n Petäjäviedon osasto, Petäjäviedon Kansallisseura, Jyväskylän Kauppakamari, Oy. Keskus, Lassila & Tikanojan johtokunta, Oy. Mitro, SMK, Ville Mattinen Oy, Esson J.:kylän konttori, Paasivaaran Margariinitehdas Oy, Oy. Lahden Viestikermä, Valion J.:kylän konttori, Ruth Oy, Pohjanmaan Kauppiain J.:kylän konttori, Oy. Leino sekä lukuisa joukko yksityisiä ystäviä läheltä ja kaukaa. Päivän sankarin kotiin kokoon tunteen runsaan vierasjoukon puolesta puhuivat hänelle illan kuluessa op. W. Keynäs, rov. Peltokallio, past. Liimatainen, joht. Kuusimäki ja op. Ilvesmäki. Väliajoilla kuultiin Petäjäviedon Laulun kvartetin, herrojen Kujanpään ja Hilanderin laulua sekä herrojen Vuoriston ja Pankkosen musiikkiesityksiä viululla ja pianolla.

Rakas maalaissisar.

Meitä pääkaupunkilaissiskoja ilahdutti suuresti kuulla, että Sinäkin ilomielin haluaisit kantaa kortesi yhteiseen kekoon kuopuksemme hyväksi. Mutta pohdit, miten parhaiten voisit olla asiassa mukana. Mielestäni Sinäkin voisit ottaa lankakerän mukaasi naapurinemännän luona pistäytyessäsi. Sanot, että siitä

Prof. Väinö Sola täytti viime kuun 8 pnä 70 vuotta.

on jo niin pitkä aika kun viimeksi olet ollut vauvan vaatteiden kanssa tekemisissä, ettet enää muista, miten suuria niiden pitäisi olla. Sisko hyvä, älä sitä sure! Kuopuksemmehan varttuu aivan silminnähden. Tee mieluummin hieman liian suurelle kuin liian pienelle tyykälle. Eikä Sinun silti tarvitsekaan tehdä juuri lastenvaatteita. Voit tehdä mitä hyvänsä nenäliinasta iltapukuun tai pannunlapusta vanupeitteeseen aina kekseliäisyytesi ja varallisuutesi mukaan. Nämä sormiesi näppäryyden näytteet panemme sitten ensi jouluna myyjäispöydälle kanssasiskojemme kukkaron kevennykseksi.

Kerronpa Sinulle vielä erään pienen tapahtuman, joka on useaan otteeseen piristänyt mieltäni.

Eräänä kauniina syyspäivänä istahti pohjoisesta etelän maille muuttomatalla olleesta lintuparvesta muutama silkinpehmoinen yksilö parvekkeemme reunalle. »Tvit, tvit», kuului iloinen liverrys. »Tvit, tvit». Heitin kourallisen kuroja, mutta eivät ne niistä välittäneet. »Tvit, tvit», visersivät taas pienet laulavat ystävämmme. Arvasin, että niillä oli jotakin erikoista kerrottavaa. Ja mitä kuulinkaan! »Tvit, tvit, tiedättekö, että Kuopion metsänhoitajien rouvat ovat maankuuluja hyvän kahvin ystäviä, tvit, tvit, ja että niitä kahvikutsuja sitäpaitsi pitää järjestää harva se päivä.» — »Voi mutta sehän on hauskaa», huudahtadin, »silloinhan voin heillekin kuiskata, että lankakerä mukaan. Sopiiko?» — »Tvit, tvit», vastasivat hopeanvälikkeiset ystävämmme, kohottivat siipensä, vilkuttivat meille pari kertaa näkemiin» ja katosivat nuolena etelään tavoittaakseen oman parvensa. »Tvit, tvit, sopiihan se», kaikui vielä kauan korvissamme.

Kisällityönne ja mestarinäytteenne voitte sitten postittaa Seuramme osoitteella — muutkin hyvän kahvin ystävät kuin vain Kuopion metsänhoitajien rouvat.

Kiitos, sisar, kirjeestäsi! Oli hauskaa, että herätit muutkin »maalaissisaret».

Terveisin

Pyry.